

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 376/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť F., s. r. o., so sídlom P., zastúpenej advokátom Mgr. R. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 63/2007 z 22. apríla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2008 doručená sťažnosť F., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf 63/2007 z 22. apríla 2008.

Skutkový stav je v sťažnosti okrem iného opísaný takto:

„Dňa 22. 4. 2003 uzatvoril sťažovateľ (...) kúpnu zmluvu č. ... so spoločnosťou E. s. r. o., (...), ktorej predmetom bol CT 7800 TX lekársky prístroj počítačový tomograf a tlačiareň Kodak a Medrrad injektor kontrastnej látky k počítačovému tomografu. (...)

Dňa 27. 10. 2004 spoločnosť E. s. r. o. ako predávajúci a sťažovateľ - spoločnosť F., s. r. o. uzavreli so spoločnosťou F., s. r. o. (...), dodatok č. 1 ku kúpnej zmluve č. ..., v zmysle ktorého sa kupujúcim stala spoločnosť F. s. r. o., pričom sťažovateľ sa stal v zmysle dodatku nájomcom predmetného tovaru. (...)

Dňa 29. 10. 2004 uzavrel sťažovateľ a spoločnosť F., s. r. o. leasingovú zmluvu č. ..., podľa ktorej vlastníkom tovaru po celú dobu trvania nájmu má byť prenajímateľ, t. z. spoločnosť F., s. r. o. (...)

Dňa 29. 4. 2005 sa skončilo daňové konanie písomnými colnými vyhláseniami colného orgánu o vymeraní colného dlhu (...), v ktorých sa vymerala DPH z ceny tovaru 13.744.500,- Sk + clo (254.861,- Sk) t. z. základom dane bola suma 13.999.361,- Sk vo výške 1.959.911,- Sk. (...)

Keďže sťažovateľ mal za to, že zaplatil DPH dvakrát, (14% z kúpnej sumy dňa 29. 4. 2005 v celkovej výške 1.959.911,- Sk a 19% zo sumy jednotlivých splátok spoločnosti F., s. r. o. v celkovej výške 2.591.496,34,- Sk) a mal za to, že dvojité zdaňovanie za ten istý tovar je neprípustné, odpočítal si zaplatenú daň vo výške 1.959.911,- Sk v daňovom priznaní z 25. 2. 2006. (...)

Dňa 11. 4. 2006 sa začala daňová kontrola kontrolovaného daňového subjektu F., s. r. o. (...). V ňom Daňový úrad P. skonštatoval na str. 3 porušenie ustanovení § 49 ods.3 v nadväznosti na § 29 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. resp. s prihliadnutím na § 85 ods. 15 zákona č. 222/2004 Z. z. porušenie § 48 ods. 7 v spojení s § 20 ods. 2 písm. a/ a § 32 ods. 1 zákona č. 289/1995 Z. z.

Na základe uvedeného DÚ uviedol, že F., s. r. o. nemá právo na odpočítanie dane z dovozu počítačového tomografu a vyčíslil rozdiel odpočítania dane za január 2006 v sume 1.959.911,- Sk. (...)

Dňa 1. 6. 2006 bol vyhotovený DÚ P. na základe vykonanej daňovej kontroly dodatočný platobný výmer č. 670/230/28667/06/Kav. (...)

Dňa 19. 9. 2006 bolo sťažovateľovi doručené rozhodnutie o uložení pokuty č. 670/230/43076/06/Kav, ktorým DÚ P. uložil sťažovateľovi pokutu vo výške 235.189,- Sk za to, že nadmerný odpočet DPH uvedený v daňovom priznaní sťažovateľa bol vyšší ako nadmerný odpočet zistený daňovou kontrolou. (...)

Dňa 2. 10. 2006 sa sťažovateľ voči vyššie uvedenému rozhodnutiu odvolal. (...)

Dňa 2. 2. 2007 bolo sťažovateľovi doručené rozhodnutie Daňového riaditeľstva SR č. I/226/12301-8243/2007/990618-r, ktorým Daňové riaditeľstvo SR rozhodnutie Daňového úradu P. č. 670/230/43076/06/Kav potvrdzuje. (...)

Súčasne sťažovateľ sa domáhal od Colného riaditeľstva SR vrátenia duplicitne zaplatenej DPH na základe pôvodných písomných colných vyhlásení colného orgánu o vymeraní colného dlhu (...). V tomto konaní bol sťažovateľ po vyše roku úspešný a štátu neoprávnene, duplicitne zaplatené finančné prostriedky boli sťažovateľovi vrátené. (...)

Sťažovateľ podal dňa 7. 3. 2007 proti rozhodnutiu správneho orgánu - Daňového riaditeľstva SR č. I/226/12301-8243/2007/990618-r zo dňa 24. 1. 2007 na Krajský súd Trenčín v zmysle ust. § 247 a nasl. žalobu na preskúmanie rozhodnutia a postupu správneho orgánu. (...)

Krajský súd v Trenčíne Rozsudkom zo dňa 16. 5. 2007, č. kon. 11 S 20/2007 rozhodol tak, že žalobu sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Daňového riaditeľstva SR, č. k. I/226/12301-8243/2007/990618-r zo dňa 24. januára 2007, zamietol. Krajský súd dospel k záveru, že žalobu bolo potrebné podľa ust. 250j ods. 1 O. s. p. zamietnuť, nakoľko napadnuté rozhodnutie Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky po jeho preskúmaní súdom bolo v súlade a v medziach zákonov, na základe ktorých Daňové riaditeľstvo SR rozhodlo. (...)

Voči predmetnému rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. 5. 2007 sa sťažovateľ dňa 4. 7. 2007 odvolal, a to s poukazom na ust. zákona č. 511/1992 Zb. a čl. 13 ods. 4 Ústavy SR. Sťažovateľ argumentoval teda naďalej tým, že ako daňový subjekt nemôže byť predsa v daňovom konaní sankcionovaný z dôvodu, že daň zaplatil 2x a chcel sa tomuto protiprávnemu stavu vyhnúť, v žiadnom prípade však nesledoval svojím konaním to, aby štátu daň nezaplatil. (...)

Najvyšší súd SR rozhodol tak, že rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. 5. 2007 č. 11 S 20/2007-40 potvrdil s poukazom na to, že predmetom prebiehajúceho

konania nemôže byť súdny prieskum dodatočného platobného výmeru č. 670/230/28667/06/Kav z 1. 6. 2006, ale iba napádané rozhodnutie o uložení pokuty. V zmysle tohto rozhodnutia NS SR, pokiaľ je zákonné rozhodnutie o dodatočnom platobnom výmere, musí byť zákonné aj rozhodnutie o uložení pokuty. Sťažovateľ podľa názoru NS SR argumentoval iba nezákonnosťou dodatočného platobného výmeru. Tieto tvrdenia však vôbec neobstoja, nakoľko sťažovateľ nikdy nespochybňoval v danom konaní a ani teraz vôbec nespochybňuje zákonnosť dodatočného platobnému výmeru (na základe ktorého došlo k náprave protiprávneho stavu, riadnemu a zákonnému vráteniu fin. prostriedkov štátu a v konečnom dôsledku napomohlo k navráteniu neoprávnene zaplatenej dane sťažovateľovi). Naopak sťažovateľ napádal iba a výlučne rozhodnutie o pokute za neoprávnený odpočet dane a to pre jeho nesúlad so zásadami daňového konania a čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, čo však NS SR vôbec nebral v úvahu a touto otázkou sa nezaoberal. Podľa mienky sťažovateľa (ako je uvedené nižšie) totiž sankcie daňových a colných právnych predpisov sledujú jasne rozpoznateľný účel - záujem štátu na riadnom plnení si povinností daňovníkov, poplatníkov a iných osôb a riadne zabezpečenie stability fiškálnych politik štátu. Sťažovateľ však v žiadnom prípade nikdy nesledoval svojim konaním to, aby nezaplatil clo resp, daň vôbec a tak poškodil záujem štátu, ale sa (ako vyplýva z opísaného a preukázaného skutkového stavu) snažil nezaplatiť daň štátu 2x.“

Na základe uvedeného sťažovateľka vo svojej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo spoločnosti F., s. r. o., (...) na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s článkom 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 63/2007 z 22. apríla 2008 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 63/2007 z 22. apríla 2008 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi - spoločnosti F., s. r. o., (...) sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Najvyšší súd je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet Mgr. K. R., vedený v ...“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Podstatou sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základného práva vlastniť a pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 63/2007 z 22. apríla 2008, ktorým potvrdil rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 11 S 20/2007 zo 16. mája 2007. Týmto rozhodnutím bola zamietnutá žaloba sťažovateľky o preskúmanie rozhodnutia Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky sp. zn. I/226/12301-8243/2007/990618-r z 24. januára 2007, ktorým jej bola uložená pokuta v daňovom konaní.

Sťažovateľka uviedla, že podľa nej došlo „*k neakceptovaniu všeobecnej zásady konania štátnych orgánov - ukladania sankcií (povinností) sledujúc ich zmysel a účel...*“ a aj keď uznáva porušenie právnych predpisov z jej strany v daňovom konaní, uložená pokuta nie je podľa nej «*v danom prípade vôbec účelná a nemá prakticky význam, keďže vôbec sankčné a ani preventívne nemá potenciál na zabezpečenie riadneho a poctivého plnenia si daňových povinností daňovými subjektami... a smeruje voči sťažovateľovmu riadne nadobudnutému majetku a časti tohto majetku...*“.

Označené rozhodnutie najvyššieho súdu, ako rozhodnutia daňových orgánov, ktoré preskúmaval „považuje za neoprávnene, ústavne nekonformné a priamym spôsobom porušujú sťažovateľovo právo vlastniť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR...».

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd najprv považuje za potrebné uviesť, že „... zásadne nie je možné, aby bol všeobecný súd považovaný za primárneho porušovateľa práva vlastniť a pokojne užívať majetok iba z dôvodu, že do jeho právomoci patrí preskúmavať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci... podľa čl. 142 ods. 1 ústavy. Všeobecný súd by mohol byť len vtedy porušovateľom tohto práva hmotného obsahu, ak by postupoval v konaní tak, že by to znamenalo porušenie ústavných princípov spravodlivého procesu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Inak jeho rozhodnutie nemožno dávať do spojitosti s porušením základného práva vlastniť majetok, ak by na to neboli iné dôvody, napríklad priama spojitosť účinkov súdneho rozhodnutia do základného práva vlastniť majetok“ (m. m. II. ÚS 7/05).

Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade taká priama spojitosť nie je daná (m. m. IV. ÚS 219/05), aj keď sa najvyšší súd podľa sťažovateľky nezaoberal otázkou, že „rozhodnutie o pokute za neoprávnený odpočet dane“ bolo v nesúlade so zásadami daňového konania i čl. 13 ods. 4 ústavy. Sankcia (pokuta) za porušenie povinností v daňovom konaní bola uložená zákonne a vychádzala z platných právnych noriem (čo napokon ani sťažovateľka nespochybňuje) a ústavný súd nemôže byť v danom prípade ani opravnou inštitúciou voči všeobecným súdom (v tomto prípade najvyššiemu súdu).

Keďže sťažovateľka v sťažnosti nenamietala porušenie ústavných princípov spravodlivého procesu podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy, ale namietala iba porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy bez akejkoľvek spojitosti s princípmi spravodlivého procesu, preto ústavný súd jej sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že čl. 13 ods. 4 ústavy je všeobecné interpretačné pravidlo pre tvorbu, výklad a aplikáciu právnych predpisov, ktorých ustanovenia obsahujú obmedzenia základných práv, a tento článok určuje najmä miesto a úlohu zákonov pri ukladaní povinností a obmedzovaní základných práv a slobôd, v dôsledku čoho smeruje výlučne k zákonodarnému orgánu, nie k súdnym orgánom (napr. I. ÚS 32/98), ústavný súd jej sťažnosť i v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2008